

Inhaalslag Verspreidingsonderzoek Amfibieën 2005

Annemarie van Diepenbeek & Frank Spikmans

Bij RAVON hebben we 't geweten: op onze oproep in het RAVON-Inhaalslagnummer en via de mailing aan onze waarnemers van het Meetnet Amfibieën kwamen ruim 200 gele antwoordkaarten of aanmeldingen per mail binnen. De laatste druppelden zelfs nog in juli binnen, op een moment dat er in het water al bijna geen volwassen amfibieën meer te "scoren" waren. Het stapeltje antwoordkaarten was bijna 5 cm dik en genereerde een stapel veldformulieren met richtlijnen, verdeeld over ruim 200 personen, 13 soorten en meer dan 1400 kilometerhokken. De stapel die daarop de deur uit moest, moet in totaal meer dan 3 meter hoog geweest zijn! Naast flink wat waarnemers, die jaarlijks al één of meer telgebied bekijken voor RAVON-WM en andere reeds actieve vrijwilligers, meldde zich ook een flink aantal nieuwelingen voor de inhaalslag. De enthousiaste en overweldigende reactie van onze achterban was een geweldige opsteker voor ons!

Overweldigende respons

Op kantoor werd het een warm voorjaar. Er volgde een hectische periode waarin we probeerden de vrijwilligers kilometerhokken toe te bedelen voor de soorten en de regio van hun voorkeur. Dat was niet altijd gemakkelijk, want in bepaalde regio's hadden we te veel vrijwilligers, terwijl er uit andere gebieden geen aanmeldingen kwamen. Een aantal lege plekken hebben we nog niet kunnen invullen.

Gezien het tijdstip van de opdracht van het Ministerie van LNV was het een ware heksentoer om nog zoveel mogelijk hokken voor de heikikker te kunnen uitbesteden, een race tegen de klok die de heikikker gewonnen

heeft. Voor de andere soorten konden we gelukkig de meeste formulieren op tijd bij de waarnemers krijgen. Ook moesten er vele nieuwe ontheffingen in het kader van de Flora- en Faunawet aangemaakt worden.

Momenteel zijn er voor de inhaalslag van amfibieën 104 vrijwilligers in het veld actief, voor reptielen 79 en 47 personen bezoeken km-hokken voor zowel amfibieën als reptielen. Aan 22 vrijwilligers konden geen km-hokken worden toegewezen, omdat er in hun regio geen inhaalslaghokken waren of deze reeds aan een andere vrijwilliger uitgegeven waren.

Inhaalslag Rugstreeppad

RAVON

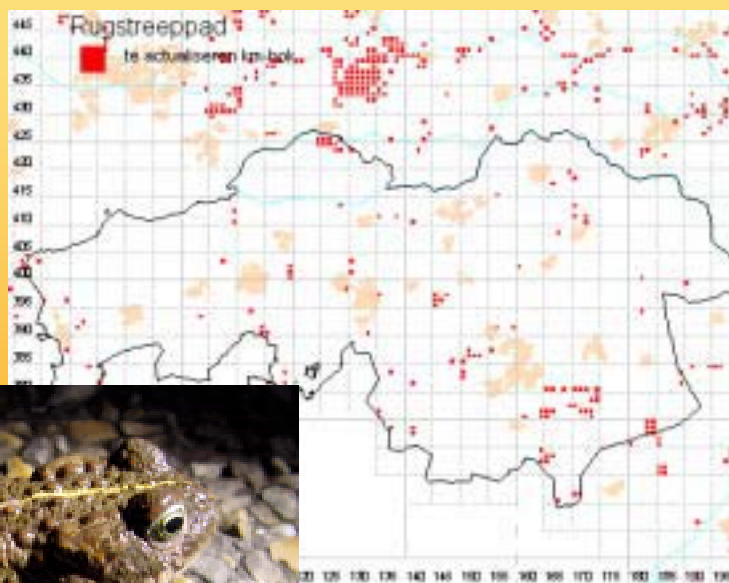
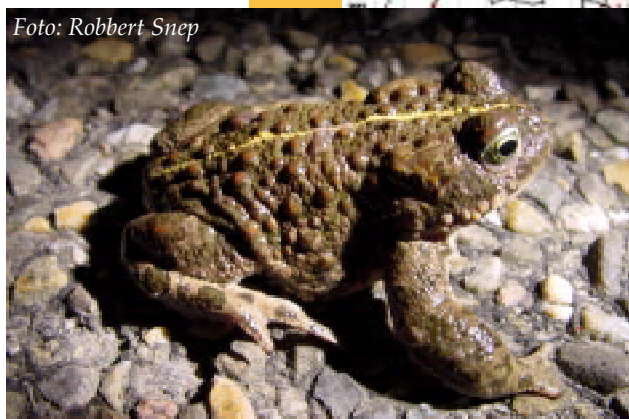

Foto: Robbert Snep

Voor elke provincie is een overzicht van de inhaalslaghokken voor elke soort gemaakt. Hier het kaartje van de rugstreeppad in Noord-Brabant.

Vindplaatsen op hectometerniveau!

We willen de vindplaatsen van de soorten graag zo exact mogelijk registreren. Op het voorblad van het veldformulier voor amfibieën wordt dan ook gevraagd x- en y-coördinaten op hectometerniveau in te vullen. Bij de waarnemingsformulieren (1ste, 2de veldbezoek enz.) heeft de tabel voor de

afzonderlijke waarnemingen echter geen aparte kolom daarvoor. Wanneer de exacte locatie niet blijkt uit het waternummer, vragen wij waarnemers om de vindplaats mét hectometeraanduiding alsnog bij de gevonden soort te vermelden. De kolom komt er dan bijvoorbeeld als volgt uit te zien:

Water-nummer	Soort	Locatie	(sub)adult			Juveniel	Larv	Ei	Type waarneming	Monstertijd (min)
			Onbepaald	Man	Vrouw					
1	rugstreeppad	105.8 / 489.5		3					gehoord	10 min.
	rugstreeppad	105.2 / 489.4				1			verkeers-slachtoffer	
3	kamsalamander	105.0 / 489.6					1		vangst	10 min.
3	poelkikker	105.0 / 489.6		1					vangst	5 min.

Workshops en excursies

Sommige vrijwilligers hebben aangegeven begeleiding te willen bij het inventarisatiewerk. Gezien de landelijke spreiding was het niet altijd mogelijk op alle plaatsen waar een vrijwilliger hieraan behoefte had, een excursie te organiseren. In bepaalde situaties is daarom besloten rechtstreekse afspraken te maken voor veldbezoeken, waarbij nieuwelingen met ervaren vrijwilligers of medewerkers van RAVON het veld in gingen, zodat één-op-één begeleiding kon plaatsvinden.

Inmiddels hebben op verschillende plaatsen in het land de volgende activiteiten plaatsgevonden waaraan vrijwilligers konden deelnemen:

- * 1-2 april: workshop amfibieën en zandhagedis in Haarlem/veenweiden en Kennemerduinen;
- * 25 maart: avondexcursie heikikker omgeving Staphorst;
- * 5-8 mei: Hemelvaartweekend op de Veluwe (amfibieën en reptielen);
- * 27-29 mei: inventarisatieweekend op Texel;
- * 30 juli: excursie kamsalamander, knoflookpad en ringslang, omgeving Zutphen.

De komende maanden heeft RAVON in het kader van de inhaalslag nog enkele activiteiten gepland, waarbij u als deelnemer aan de inhaalslag van harte welkom bent! Gezien de tijd van het jaar ligt daarbij de nadruk op het inventariseren van reptielen, maar hier en daar wordt natuurlijk ook naar amfibieën gekeken. Het betreft de volgende workshops en excursies:

- * 13 augustus: excursie zandhagedis en hazelworm Amerongse Berg (RAVON afd. Utrecht);
- * 19-21 augustus: inventarisatieweekend zandhagedis, hazelworm en adder op de Veluwe;
- * 27 augustus: adder-excursie in het Hijckerveld (Drenthe);
- * 3 september: workshop gladde slang in de Groote Peel (Limburg/Noord-Brabant);
- * 10 september: workshop zandhagedis en hazelworm in het Leersumsche Veld (Utrecht).

Een van de deelnemers aan de inhaalslag, Marijke Drees, op zoek naar amfibieën.

Foto: Annemarie van Diepenbeek

Details excursies en workshops

Details worden gegeven op de speciale inhaalslagpagina: www.ravon.nl (doorklikken via folder Inhaalslag), de Yahoo nieuwsgroep (<http://groups.yahoo.com/group/ravonwm>) en waar mogelijk in de RAVON-afdelingsbladen. Plaatsen en tijden worden zoveel mogelijk aangehouden; wijzigingen zijn echter niet uitgesloten. Houd daarvoor onze website in de gaten!